

นอกเวลางานเกิดอุบัติเหตุ จะได้รับเงินทดแทนหรือไม่

พรเทพ ทวีกาญจน์

ผู้จัดการฝ่ายกฎหมาย บริษัท ซี.พี. พลัส จำกัด

ป อยู่บ่อยครั้งที่นายจ้างได้สั่งให้ลูกจ้างไปทำงานนอกเวลาทำงานปกติแล้วเกิดมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นในระหว่างที่ไปทำงานให้กับนายจ้าง ถามว่าอย่างนี้ถือเป็นอุบัติเหตุในงานหรือไม่และจะมีสิทธิได้รับเงินทดแทนจากกองทุนเงินทดแทนตามกฎหมายหรือไม่อย่างไร

ก่อนอื่นต้องทำความเข้าใจในเรื่องของกฎหมายเงินทดแทนนั้น คืออะไร **กฎหมายเงินทดแทน** หมายถึง **กฎหมายคุ้มครองลูกจ้าง หรือผู้ที่อยู่ในอุปการะของลูกจ้าง** ด้วยการกำหนดให้นายจ้างจ่ายเงินให้แก่บุคคลดังกล่าว **เมื่อลูกจ้างได้รับอันตรายหรือเจ็บป่วย หรือตายอันมีสาเหตุจากการทำงานให้แก่นายจ้าง** และกำหนดให้มีกองทุนเงินทดแทนขึ้น โดยให้นายจ้างจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนดังกล่าวไว้เพื่อเป็นหลักประกันในการจ่ายเงินทดแทนแก่ลูกจ้าง หรือผู้อยู่ในอุปการะของลูกจ้างแทนนายจ้าง

กฎหมายเงินทดแทนที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน คือ พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ.2537 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2537 เป็นต้นมา **กฎหมายเงินทดแทนเป็นกฎหมายสังคม เป็นกฎหมายที่มีโทษทางอาญาและเป็นกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและมีวัตถุประสงค์ที่จะคุ้มครองลูกจ้างและผู้ที่อยู่ในอุปการะของลูกจ้าง** ดังนั้น การตีความในข้อกฎหมายที่

เป็นปัญหา หรือข้อสงสัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติในเรื่องใดก็ให้ตีความหมายไปในทาง หรือนับที่จะให้การคุ้มครอง หรือให้ประโยชน์แก่ผู้มีสิทธิที่จะได้รับเงินทดแทนเป็นใหญ่

สำหรับแนวความคิดที่ให้นายจ้างรับผิดชอบในเรื่องการจ่ายเงินทดแทนนั้น แต่เดิมมีความเห็นกันว่าเมื่อลูกจ้างเข้าไปทำงานให้แก่นายจ้างในสถานประกอบกิจการลูกจ้างก็ย่อมทราบดีว่าในแต่ละสถานประกอบกิจการนั้นจะมีอันตรายในการทำงานเพียงใดมีโอกาสเสี่ยงภัยที่จะได้รับอันตรายจากการทำงานเพียงใดและเมื่อลูกจ้างทำงานด้วยความประมาทเลินเล่อ ลูกจ้างก็มีโอกาสที่จะได้รับอันตรายจากการทำงานได้ ซึ่งอันตรายจากการทำงานเหล่านี้นายจ้างมิได้เกี่ยวข้องโดยตรงหรือนายจ้างมิได้เป็นผู้กระทำต่อลูกจ้างโดย-

ตรง เมื่อนายจ้างมิได้เกี่ยวข้องโดยตรง ไม่ได้กระทำละเมิดต่อลูกจ้าง นายจ้างไม่ต้องรับผิดชอบต่อลูกจ้างนั้น แต่ในระยะหลังแนวความคิดในเรื่องนี้ได้เปลี่ยนแปลงไปโดยมีความเห็นว่า **ก่อนลูกจ้างเข้าไปทำงานกับนายจ้างนั้น ลูกจ้างมีความปลอดภัยในชีวิตอย่างเต็มบริบูรณ์และอยู่ในความรับผิดชอบของเขาเอง แต่เมื่อมาทำงานให้แก่นายจ้างและลูกจ้างได้รับภัยจากการทำงานจากเครื่องมือ เครื่องจักร หรือจากสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการทำงานให้แก่นายจ้าง นายจ้างจะต้องรับผิดชอบในแง่ของเครื่องจักร เครื่องมือ ที่นายจ้างใช้ในการผลิต หากเครื่องจักรเครื่องมือชำรุดเสียหาย นายจ้างก็ซ่อมแซมโดยค่าใช้จ่ายของนายจ้าง เมื่อลูกจ้างเจ็บป่วยนายจ้างก็มีหน้าที่ต้องซ่อมแซมเพื่อให้เครื่องมือที่มีชีวิตนั้นได้เป็น**

เครื่องจักร เครื่องมือ ที่สมบูรณ์สามารถผลิตให้แก่นายจ้างได้ต่อไป

นายจ้างจะต้องรับผิดชอบจ่ายเงินทดแทนก็ต่อ **เมื่อลูกจ้างได้ประสบเคราะห์กรรมจากการทำงานให้แก่นายจ้าง** ซึ่งมีอยู่หลายรูปแบบด้วยกัน เพื่อให้มีหลักการในเรื่องนี้กฎหมายเงินทดแทนจึงกำหนดให้นายจ้างจ่ายเงินทดแทนให้แก่มูลค่าจ้าง 3 กรณี คือ **กรณีประสบอันตราย กรณีเจ็บป่วยและกรณีสูญหาย**

จากคำถามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีคดีขึ้นสู่ศาลฎีกาอยู่เรื่องหนึ่งเป็นกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้สั่งให้ลูกจ้างไปทำงานอย่างหนึ่งที่จังหวัดลำปาง เมื่อทำงานเสร็จแล้วได้เดินทางกลับ ลูกจ้างประสบอุบัติเหตุในช่วงนั้นแต่ปัญหาอยู่ที่ลูกจ้างเมื่อทำงานเสร็จแล้วได้แวะไปรับประทานอาหารที่บ้านลูกค้ำอีกคนหนึ่งซึ่งอยู่ในละแวกเดียวกัน ต่อมาได้เดินทางกลับจึงเกิดอุบัติเหตุจนถึงแก่ความตาย ภรรยาโดยชอบด้วยกฎหมายของลูกจ้างยื่นคำร้องขอรับเงินทดแทนต่อกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคมจังหวัดลำปาง

พนักงานเงินทดแทนวินิจฉัยว่ามีได้ประสบอันตรายเนื่องจากการทำงานให้แก่นายจ้าง ภรรยาอุทธรณ์ต่อมาคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนวินิจฉัยว่า ลูกจ้างมิได้ประสบอันตรายจนถึงแก่ความตายเนื่องจากการทำงานให้แก่นายจ้างเช่นเดียวกัน เรื่องนี้จึงเข้าสู่กระบวนการทางศาล ศาลฎีกาเห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นการเกิดอุบัติเหตุในงาน แม้อีกจ้างไม่กลับบ้านทันทีเมื่อปฏิบัติงานเสร็จหาทำงานให้การปฏิบัติหน้าที่สิ้นสุดลงไปแล้ว

เทียบเคียงคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1805/2540 พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงที่ศาลแรงงานกลางฟังมาปรากฏว่า นายพิชัย ผู้บังคับบัญชาของนายเกษมสั่งให้นายเกษมไปรับผลการตรวจน้ำลายของลูกค้ำและมอบของชำร่วยแก่ลูกค้ำที่อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง นายเกษมจึงได้เดินทางไปตามคำสั่งของนายพิชัย ซึ่งถือได้ว่านายเกษมเดินทางไปปฏิบัติงานในทางการที่จ้างของนายจ้างและเนื่องจากนายเกษมทำงานประจำอยู่ที่สำนักงานที่อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง เมื่อออกไปปฏิบัติงานนอกสถานที่เสร็จแล้วก็ย่อมจะต้องเดินทางกลับจากสถานที่ดังกล่าว ระหว่างเดินทางกลับก็ยังคงต้องถือว่าเป็นช่วงเวลาปฏิบัติงานในทางการที่จ้างให้นายจ้าง กรณีต่างกับการที่ลูกจ้างปฏิบัติงานในหน้าที่ ณ สถานที่ทำงานปกติเสร็จแล้วเดินทางกลับบ้าน ซึ่งไม่อาจถือได้ว่าช่วงเวลาเดินทางกลับบ้านเป็นช่วงเวลาปฏิบัติงานในทางการที่จ้างของนายจ้าง ดังนั้นการที่นายเกษมประสบอุบัติเหตุจนถึงแก่ความตายระหว่างเดินทางกลับจากบ้านลูกค้ำของนายจ้าง **จึงถือได้ว่าถึงแก่ความตายเนื่องจากการทำงานให้แก่นายจ้าง การที่นายเกษมไม่ได้กลับบ้านทันทีที่ปฏิบัติหน้าที่เสร็จ เนื่องจากไปรับประทานอาหารที่บ้านลูกค้ำอีกคนหนึ่งและแวะเดียวกันก็ทำให้การปฏิบัติงานในหน้าที่สิ้นสุดลงไม่ได้**

บทสรุปสังท้าย การที่กฎหมายเงินทดแทน ได้กำหนดให้นายจ้างต้องรับผิดชอบโดยการจ่ายเงินทดแทนให้แก่มูลค่าจ้างที่จ่ายให้แก่มูลค่าจ้างนี้ย่อมถือเป็นต้นทุนการผลิตอย่างหนึ่ง เมื่อเป็นต้นทุนในการผลิต เมื่อนายจ้างขายสินค้านั้นไป ผู้บริโภคก็กลายเป็นผู้จ่ายเงินทดแทนนั้นแทนนายจ้างเป็นการเฉลี่ยความรับผิดชอบไปยังผู้บริโภคด้วย จากแนวความคิดที่ให้สังคมร่วมกันรับผิดชอบนี้ จึงเป็นที่มาที่กฎหมายได้กำหนดให้นายจ้างต้องรับผิดชอบ แม้อีกจ้างจะเป็นผู้ที่ก่อให้เกิดอันตรายนั้นด้วยตนเองก็ตาม หรือนายจ้างมิได้กระทำละเมิดต่อลูกจ้างโดยตรงก็ตาม นายจ้างก็ยังคงต้องรับผิดชอบต่อลูกจ้างอยู่ นั่นเอง หากลูกจ้างได้รับอันตรายอันเกิดขึ้นจากการทำงานให้แก่นายจ้าง ดังนั้นกฎหมายเงินทดแทนจึงกำหนดให้นายจ้างต้องรับผิดชอบในการจ่ายเงินให้แก่มูลค่าจ้าง ซึ่งเรียกว่าเงินทดแทนโดยไม่คำนึงว่านายจ้าง หรือลูกจ้างเป็นผู้ก่อหรือเป็นฝ่ายผิด **TPA**

